

selfskabet har jo en meget større Indtægt af sine Midler end de 1600 Rd. Det er derfor, som den høitærede Indenrigsminister gjorde opmærksom paa, ikke rigtigt fra Udvalgets Side at motivere Forslaget ved en Henvisning, til, hvad der er skeet før, naar det, som her foreslaaes, ikke før er traadt frem paa samme Maade. Derfor kan Udtalelsen fra den ærede Rigsdagsmand for Kjøbenhavns Amts 2den Valgkreds (M. Hage) om, at man kun her skrider frem paa den samme Vej, som man har begyndt, ikke gjælde; thi vi pleie altid, hvor vi indføre en ny Grundsatning, at give Bærfel til, at man kan indordne sig under det nye Forhold. Naar det er bemærket af den ærede Rigsdagsmand for Sorø Amts 3die Valgkreds (Hægle), at Selfskabets Formue viser, at det ikke har brugt sin Indtægt paa rette Maade, saa skal jeg tillade mig at gjøre opmærksom paa, at, saavidt mig bekjendt, og jeg troer ikke, at jeg feiler i denne Henseende, hidrører en meget stor Deel, om ikke den største Deel af dette Selfskabs Formue, fra testamentariske Gaver, som just ikke skulde forbruges i det løbende Aar. Naar den ærede Ordfører endelig har villet drage en Sammenligning mellem dette Selfskab og Industriforeningen i Kjøbenhavn, saa see de ærede Medlemmer jo, let den store Forskjel eller rettere det Skjæve i denne Sammenligning, idet Industriforeningen har Sæde i den By, hvor den største og væsentligste Deel af Industrien er concentreret, hvorimod et Selfskab som Landhuusholdningsselfskabet ikke kan have Sæde paa et Sted, hvor den væsentligste Deel af Agerdykningen er concentreret. Det Bidrag, som Industriforeningen har af sine Medlemmer udenfor Kjøbenhavn, tvivler jeg om, er nogen væsentlig Deel af dens Indtægter.

David: Maatte jeg spørge den ærede Minister, om han ikke er betænkt paa at fremme det Arbejde, hvorved saadanne Kort, hvoraf vi have seet en Prøve med Hensyn til Bindum Eogn, kunde udfomme med Hensyn til Matrifulen og Taxationerne for hele Landets Vedkommende.

Indenrigsministeren: Jeg skal for Diebliffet indfranke mig til at sige, at det vil afhænge af, i hvilken Grad Thingets

Medlemmer ville finde, at det er et Foresatagende, der fortjener at understøttes; thi uden et ikke ubetydeligt Pengetilskud fra Finansierne vil det ikke være muligt at finde Nogen, der vil paatage sig et saadant Arbejde. Naturligvis var Kortet foranstaltet udarbejdet og omdeelt til Thingets Medlemmer, for at det kunde vise sig, om et Forslag i saa Henseende kunde gjøre Regning paa Anerkjendelse og Understøttelse i Thinget.

Monrad: Det gjør mig ondt, at dette Forslag er blevet saa vidtløftigt discuteret; men da det indeholder en Grundsatning, som Thinget hidtil har fulgt, troer jeg dog, at det er af Bigtighed, at man ikke lader urigtige Meninger trænge sig frem. Det ærede Thing har hidtil seet en Maalestok for de Baagjældendes Interesse for de private Selfskaber og Anstalter, hvortil forlanges Bidrag af Staten, i de Bidrag, som de vedblive aarligt at yde. Det er Regelen, der hidtil er fulgt, og det er Grunden til, at vi have stillet Forslaget. Vi have sagt: „Vi kunne ikke gaae ind paa Bedømmelsen af Hensigtsmæssigheden eller Afkehensigtsmæssigheden, Nyttens eller Ifkenyttens af enhver privat Anstalt, hvortil der forlanges Bidrag af Statskassen; men vi see i de private Bidrag, i de Dpoffreller, som enkelte Mænd eller f. Ex. vedkommende Amtsraad paa Amtets Begne ere villige til at gjøre, en Maalestok.“ — Det følger af sig selv, at Landhuusholdningsselfskabets Capital, der skriver sig fra svundne Tider, ingenlunde afgiver en Maalestok for den Interesse, der for Tiden er tilkædet for Selfskabet. Jeg maa derfor mene, at forsaavidt det skulde vise sig, at andre Selfskaber, til hvilke Bidragene fra Staten ere gjorte afhængige af lignende Betingelser, have Capitaler, saa vil det være det ene Fornuftige og Conseqvente ogsaa med Hensyn til disse Selfskaber at gjøre den Anskuelse gjældende, at det vil beroe paa Bidragene fra Medlemmerne, om man skal give dem den forlangte Understøttelse. Jeg gjentager det: jeg er overbevist om, at dette Forslag, enten det nu antages laar eller adaare, vil stæffe Landhuusholdningsselfskabet en Indtægt af mindst 1,000 Rd. mere.